

Kegelclub Wenters moet zijn ballen inleveren

Hotel – Café – Restaurant Piek lag schuin tegenover het station, op de plek waar nu het stadskantoor is gevestigd. In de oorlog was café Piek het decor van enkele opmerkelijke gebeurtenissen, die de kunstenaar Piet te Lintum inspireerden tot een beeldverhaal.

Café Piek was een bekend ontmoetingspunt voor NSB'ers. De eigenaresse was zelf lid van de partij. Maar het was ook de vaste stek van de kegelclub Wenters. De leden van de club hadden wel zoveel belangstelling voor de politiek als voor het nobele spel, en spraken daar open met elkaar over in het café. Hoewel ze natuurlijk wisten van de nazi-gezindheid van de omgeving, achtten ze zich kennelijk volkomen veilig.

Het was de in Winterswijk wonende rijksduitser Schaffeld, NSDAP'er, die het initiatief nam om de bijeenkomsten af te luisteren. Plaatselijk NSB-leider Bos zorgde voor een opnameapparaat, regionaal propagandaleider Reeser voor de opname en Bos weer voorde identificatie van de stemmen. Dit gebeurde in 1941 en in maart van het volgende jaar leidde dit tot stappen tegen de kegelclub.

Verbod

Middels een schrijven op 5 maart 1942 verbiedt de procureur-generaal van het gerechtshof in Arnhem, de nazi De Rijke, voor onbepaalde tijd alle activiteiten van de kegelclub Wenters. Aansluitend hierop verordonneert op 30 maart de commissaris voor Niet-commerciële Verenigingen en Stichtingen dat het vermogen van de club in beslag zal worden genomen onder aftrek van tien procent voor de administratieve kosten, 'voor bijzondere Nederlandse doelen aangewend'. Om precies te zijn betreft dit 'de kasmiddelen, effecten en andere waardepapieren, de eigendomsbewijzen, hypotheekakten en kadasterbescheiden, de boeken bescheiden en ledenlijsten, alsmede de complete inventaris'. Vrijdag 10 april 1942 om 17.45 uur wordt alles aan 'liquidateur' Verwijen overgedragen.

Wiechers

Tegen de leden persoonlijk werden geen maatregelen genomen; wel zal de zaak op de achtergrond meegespeeld hebben toen enkele maanden later Reeser en Bos – de laatste was inmiddels benoemd tot burgemeester van Winterswijk – de RHBS bezochten met klachten over de anti-nazi-gezindheid van het lerarenkorps. Met name gymnastiekleraar E. Wiechers, die lid was van de kegelclub Wenters, werd verweten dat hij de dochter van Bos, Truus, onheus bejegende. Hij zou gezegd hebben dat hij dat kind van Bos wel weg zou pesten. Toen de andere leraren betwijfelden of Wiechers dat gezegd zou hebben, reageerde een woedende burgemeester met de opmerking, dat een grammofoonplaat er niet om zal liegen. Hiermee is de zaak nog niet ten einde, want op 4 juli schrijft Bos een brief aan de SD in Arnhem, waarin hij verzoekt om snel in te grijpen tegen Wiechers, omdat deze toestaat dat de dochter van een (andere) NSB'er op school wordt bespot en blootgesteld aan terreur. Het is deze brief, die Wiechers de das omdoet. Op 10 juni wordt hij gearresteerd en naar kamp Amersfoort gebracht, waar hij drie maanden moet blijven.

Collage

Na de oorlog wordt de kegelclub Wenters weer actief. Het is Th. K. Vos, apotheker, die zelf de oorlog niet in Winterswijk heeft meegemaakt, die zo'n vijftien jaar later Piet te Lintum de opdracht geeft een collage te maken, bestaande uit een beeldverhaal en de drie brieven, waaruit hierboven is geciteerd. Het verhuisde mee langs de verschillende locaties waar de kegelclub opereerde. In 2003 werd de collage geschonken aan vereniging Het Museum.

Wim Scholtz

Bronnen:

G.A.Kooy, *Het echec van een 'volkse' beweging. Nazificatie en denazificatie in Nederland 1931-1945. Assen 1964.*

Henk Krosenbrink, Dr. W.P.C. Bos, zijn leven en zijn tijd. Doetinchem/Winterswijk 1995.

*Drie brieven van overheidsinstanties uit 1942, zoals opgenomen in de genoemde collage.
Mededelingen van de heren V. Brummelhuis, H. van der Schaaf en H.H. Wiechers.*